

SOUHRNNÁ ZPRÁVA O POVODNÍ V OBLASTI VÝCHODNÍCH ČECH V BŘEZNU 1992

1. Meteorologická situace

Období od 1. do 19. března 1992 jako celek bylo srážkově poměrně bohaté, na většině území mírně nadnormální, v severní části oblasti až silně nadnormální. Nejvýraznější srážková činnost v tomto období byla zaznamenána kolem 13. března, kdy byly denní úhrny srážek převážně kolem 10 až 15 mm, na severu až kolem 20 mm, v oblasti Krkonoš však až kolem 40 mm.

Koncem 2. a začátkem 3. dekády března se nad Islandem začala prohlubovat výrazná tlaková níže. S ní spojené frontální systémy postupovaly po jižní straně níže poměrně rychle přes Anglii do střední Evropy a již 20. března se projeví srážkami na našem území. V dalších dnech postupovalo jádro níže z oblasti Islandu přes jižní Skandinávii (22.3.) a Dánsko (23.3.) do střední Evropy a nad Alpy (24.3.). Po celé uvedené období přecházely přes naše území v poměrně rychlém sledu jednotlivé frontální systémy a přinášely do střední Evropy prakticky každodenní srážky (v průměru 5 až 10 mm denně). Nejvyšší úhrny srážek však byly zaznamenány 24.3., kdy přes naše území přecházelo jádro tlakové níže. Denní úhrny srážek v tento den na mnoha místech překročily 20 mm, místy byly i nad 30 mm. Jen na hřebenech Krkonoš vypadávaly tyto srážky ve formě sněžení, v nadmořských výškách kolem 600 až 800 m.n.m. však již byly srážky ve formě deště.

Po 13. březnu byla půda vodou prakticky nasycena, po 13. březnu došlo k přechodnému ochlazení a od 17. března i k zeslabení větru. To vše vedlo ke snížení výparu, takže půda zůstala nasycena vodou až do začátku 3. dekády března. Navíc začátkem 3. dekády března byly zaznamenány teploty vzduchu, při kterých docházelo k odtávání sněhové pokrývky, zejména ve středních nadmořských výškách. I tyto skutečnosti měly vliv na to, že po srážkách ve dnech 20. až 24. března došlo k výraznému zvýšení povrchového odtoku.

2. Hydrologická situace

V důsledku popsaných meteorologických podmínek došlo v povodí horního a středního Labe, Úpy, Metuje, Stěnavy, Orlice, Doubravy a Cidliny k rychlému vzestupu hladin a následnému dosažení I. stupně povodňové aktivity (SPA), v povodí Cidliny pak k vyhlášení II. SPA a na Metuji III. SPA.

2.1. povodí horního Labe (Labe po Jaroměři)

Průměrný srážkový úhrn na povodí ve dnech 20.-24.3. byl 55 mm, z toho 45 mm ve formě deště a 10 mm sněhu. Průtoky s četností výskytu vyšší než 1/2 l. se v důsledku tohoto projeví v části povodí s nadmořskou výškou cca do 700 m n.m. Ve stanici Debrné, což je přítok do nádrže Bílá Třemešná, kulminoval průtok 26.3. na hodnotě 88 m³/s, což je 1 lv. Manipulací na odtoku z této nádrže se docílilo toho, že kulminační průtok ve stanici Království byl 63 m³/s, což je 1 lv. 1. stupně povodňové aktivity byly dosaženy ve stanicích Labská, Debrné a Království.

2.2 povodí Úpy

Průměrný srážkový úhrn na povodí ve dnech 20.-24.3. byl 75mm, z toho 60mm ve formě deště a 15mm ve formě sněhu. Průtoky s četností výskytu vyšší než 1/2 lv. se v důsledku tohoto projeví v části povodí s nadmořskou výškou cca do 600 m n.m. Ve stanici Česká Skalice kulminoval průtok dne 25.3. na hodnotě 61.6 m³/s, což je 1lv. Manipulacemi na vstupu do přivaděče vodního díla Rozkoš se docílilo výrazného snížení tohoto kulminačního průtoku. Dne 25.3. byl průměrný denní přítok do Rozkoše 27 m³/s, dne 26.3. pak činil 15 m³/s. Dalo by se předpokládat, že bez účinku této nádrže by kulminační průtok v České Skalici překročil hodnotu 2lv. a není vyloučeno, že by krátkodobě dosáhl i 5lv. a následného vyhlášení 2.stupně povodňové aktivity. Takto byl dosažen pouze 1.stupeň povodňové aktivity.

2.3. povodí Metuje

Průměrný srážkový úhrn na povodí ve dnech 20.-24.3. byl 70mm, celý ve formě deště. Kulminační průtok byl ve stanici Krčín pozorován 25.3. na hodnotě 103 m³/s, což je 10 lv. a v Jaroměři dne 26.3. v ranních hodinách 81.7 m³/s, což je 5lv. Ve stanici Krčín byl dosažen limit pro vyhlášení 3.stupně povodňové aktivity.

2.4. povodí Stěnavy

Průměrný srážkový úhrn na povodí ve dnech 20.-24.3. byl 60mm, celý ve formě deště. Kulminační průtok ve stanici Otovice byl pozorován na hodnotě 63 m³/s což je 5lv. a ve stanici Jetřichov na hodnotě 15.2 m³/s, což je 1 lv.

2.5. povodí Divoké Orlice

Průměrný srážkový úhrn na povodí ve dnech 20.-24.3. byl 55mm, z toho 50mm ve formě deště a 5mm ve formě sněhu. Kulminační průtok ve stanici Kostelec n.Orl. byl dne 26.3., a to 51.6 m³/s, což je 1lv. 1.stupeň povodňové aktivity nebyl dosažen.

2.6. povodí Tiché Orlice

Průměrný srážkový úhrn na povodí ve dnech 20.-24.3. byl 45mm, celý ve formě deště. Kulminační průtok ve stanici Malá Čermná byl pozorován dne 26.3. 37 m³/s, což je 10 denní voda. Byl dosažen 1.stupeň povodňové aktivity.

2.7. povodí spojené Orlice

Průměrný srážkový úhrn na povodí ve dnech 20.-24.3. byl 50mm, celý ve formě deště. Kulminační průtok ve stanici Týniště n.O. byl dne 26.3. 109 m³/s, což je 1/2 lv. Byl dosažen limit pro vyhlášení 2.stupně povodňové aktivity pro okres Rychnov n.Kn. a 1.stupeň povodňové aktivity pro okres Hradec Králové.

2.8. povodí Loučné

Průměrný srážkový úhrn na povodí ve dnech 20.-24.3. byl 35-40mm, celý ve formě deště. Průtoky větší než 1/2lv. nebyly nikde zaznamenány.

2.9. povodí Chrudimky

Průměrný srážkový úhrn na povodí ve dnech 20.-24.3. byl 35-40mm, celý ve formě deště. Průtoky větší než 1/2lv. nebyly pozorovány. Krátkodobě byl dosažen 1.stupeň povodňové aktivity ve

stanici Svídnice.

2.10. povodí Doubravy

Průměrný srážkový úhrn na povodí byl 30 - 35 mm, celý ve formě deště. Ve stanici Žleby byl kulminační průtok 25 m³/s (1/2 lv.) dosažen 25.3.1992. Byl vyhlášen 1. stupeň povodňové aktivity.

2.11. povodí Cidliny

Průměrný srážkový úhrn ve formě deště byl na povodí 35 mm. Kulminační průtok 31 m³/s (1/2 lv.) byl dosažen na stanici Nový Bydžov dne 25.3. a ve stanici Sánsy dne 26.3. 52 m³/s, což je rovněž 1/2 lv. Krátkodobě byl vyhlášen 2. stupeň povodňové aktivity v úseku Cidliny pod Novým Bydžovem.

2.12. povodí středního Labe (od Jaroměře po Výrovku)

V této oblasti napadlo ve dnech 20.-24.3., ve formě deště, v průměru 40 mm srážek. Průtoky na všech stanicích lze charakterizovat jako 2-leté.

Kulminačních průtoků bylo dosaženo:

Labe Jaroměř 166 m³/s dne 25.3. - vyhlášen 1. st. povodňové aktivity

Labe Hradec Králové 335 m³/s dne 25.3. - vyhlášen 1. st. povodňové aktivity

Labe Némčice 358 m³/s dne 26.3.

Labe Přebouč 342 m³/s dne 26.3. - vyhlášen 1. st. povodňové aktivity

Dne 25.3.1992 došlo k překročení plavebního limitu pro horní úsek Labské vodní cesty (280 m³/s v Přebouči), limit byl ukončen dne 29.3.1992.

Údaje o škodách.

V povodí řek Úpy, Metuje a Stěnavy došlo k záplavám. Dle sdělení Okresní povodňové komise Náchod byly zaplaveny pozemky, částečně závody: Mileta 08 Zlích, RICO 04 Chvalkovice (Úpa), OSPAP Vč. papírny Nové Město n. Meují, staveniště MČOV Náchod, komunikace Česká Metuje-Starkov (Metuje). Došlo k zatopení železničního podjezdu a zátopě asi 10-15 domů v obci Hynčice (Stěnava). Evakuace obyvatelstva nebyla prováděna a požadavky na pomoc armády a požárníků nebyly uplatněny.

Činnost hydroprognózní služby ČHMÚ.

Okresní povodňové komise Trutnov a Náchod byly dne 24.3.1992 ve 14 hodin informovány o dosažení 1. st. povodňové aktivity v Debrném a Krčíně a upozorněny na další vzestup hladin řek s možností dosažení 2. st. povodňové aktivity. Téhož dne v 19,30 hodin byla předána Okresní povodňové komisi v Hradci Králové informace o hydrometeorologické situaci v povodí horního Labe, Úpy a Metuje s upozorněním na dosažení 1. st. povodňové aktivity v profilu Jaroměř a předpovědi vodního stavu pro Labe v Hradci Králové v ranních hodinách dne 25.3.1992.

Dne 25.3.1992 v 08,30 hodin byly informovány povodňové komise v Pardubicích a Rychnově nad Kn. o dosažení 1. st. povodňové aktivity.

Podrobný popis činnosti je zaznamenán v povodňovém deníku. V

průběhu celé povodně se plně osvědčila automatická limnigrafická stanice LIMT2 s dálkovým přenosem dat na pobočku.
^{z stanice Přelouč}

Navrhovaná opatření.

- za povodňových situací zabezpečit předávání informací ze stanic Maršov nad Metují a Jetřichov na pobočku ČHMÚ Hradec Králové
- bereme na vědomí doporučení Okresní povodňové komise Náchod : zrušit stupně povodňové aktivity pro okres Náchod v profilu Jaroměř (Labe + Metuje).

Zpracoval:

Český hydrometeorologický ústav
Víta Nejedlého 951
50003 Hradec Králové

v Hradci Králové dne 30.4.1992